

Studie suïcide, zelfmoord of zelfdoding

G.K.Verbaan 2021

Hoe luiden onze denkbeelden, wat zijn onze meningen als gelovigen omtrent de daad van zelfdoding?

Benamingen

Alleen het woord zelfdoding of zelfmoord roept al afkeer en weerzin op, een zeker taboe, soms onbespreekbaar. Is dat misschien de reden dat er zoveel verschillende benamingen aan worden gegeven aan deze, toch vaak wanhoopsdaad? Zo zijn daar bijvoorbeeld de termen:

- zelfdoding
- verhänging
- harakiri een versie van seppuku (onnatuurlijke dood)
- uiterste wanhoopsdaad
- suïcide
- levensbeëindiging
- zichzelf het leven benemen
- onnatuurlijke dood
- verworping Job 7:15
- Perang Poepoetan (hindoeïstische zelfmoordritueel)

Beeld 'Het leven is groter dan ik zelf ben' (2009), monument ter nagedachtenis aan diegenen die suïcide pleegden.

Terechte terughoudendheid t.a.v. zelfmoord bij journalisten

Al eeuwen lang is er binnen de journalistieke ethiek een moreel dilemma over het publiceren over zelfmoord. Het bekendmaken zou een golf van zelfmoorden kunnen veroorzaken het zogenaamde Werther-effect De term 'Werther-effect' ontstond n.a.v. een publicatie van Goethe in 1774. Werther is de hoofdpersoon in dit boek welke zelfmoord pleegde. Dit boek leidde tot een stroom van zelfmoorden waardoor dit boek tijdelijk verboden werd in diverse landen.

In Bridgend Zuid Wales vonden er in de ca. 13 maanden tussen 5-1-2007 en 19-2-2008 17 zelfmoorden plaats waarvan de schuld werd gelegd op de sensationele berichtgeving. In Nederland is de pers tegenover die in het buitenland over het algemeen zorgvuldig qua berichtgeving over zelfmoord. Vooral de journalisten van de tabloids in de buitenland blijven bij de leus: *publish and be damned*.

Zelfmoord, suïcide is zich van het leven beroven. Belangrijk dat we weten wat er beroofd, gestolen wordt namelijk het leven. Laten wij ook nu weer ons uitgangspunt nemen, zoals bij de vorige studies, in de vraag: “Wat zegt de Bijbel, Gods Woord over ons leven?

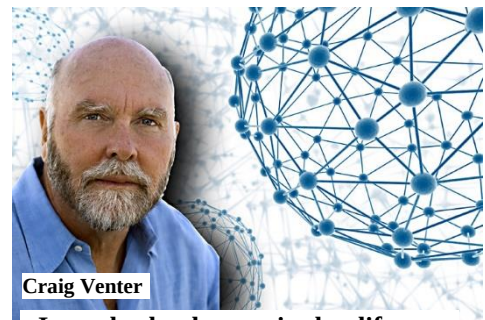
Wat Gods Woord zegt en wat ‘men’ zegt over het leven

“Toen formeerde de Here God de mens van stof uit de aardbodem en blies de levensadem in zijn neus; alzo werd de mens tot een levend wezen.” Gen. 2:7

“... Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods tot stand gebracht is, zodat het zichtbare niet ontstaan is uit het waarneembare” Heb.11:3

Het leven is door God gegeven, maar dan is het wel zinvol dat we trachten een definitie te vinden van (wat we verstaan onder) ‘leven’. Momenteel zijn zo’n 200 beschrijvingen in omloop. Er is door de menselijke wetenschap al heel veel energie gestopt in het definiëren wat het leven is, zoals bijvoorbeeld:

- het moet de mogelijkheid bezitten van voortplanting, dus één mens leeft niet.
- ‘Leven is een combinatie van vele verschillende chemische systemen die samen meer zijn dan de som van de delen’, aldus geneticus Rutherford.
- De biologieles leerde ons: dat levende wezens zich onderscheiden van de dode natuur door zeven kenmerken: ademen, waarnemen, bewegen, voortplanten voeden, uitscheiden en groeien.
- John Dupré zegt: “Levend zijn betekent deelnemen aan de activiteiten van levende wezens.” Een interessante gedachte volgens wetenschappers.
- ‘s Werelds beroemdste synthetisch bioloog Craig Venter houdt het liever
- simpel: “Leven is volgens hem niets meer dan een DNA-software-systeem.”
- De Amerikaanse ruimtevaartorganisatie NASA hanteert de stelling: “*Leven is een*

I am absolutely certain that life can exist in outer space, move around, find a new aqueous environment.

zichzelf in stand houdend systeem dat in staat is tot darwiniaanse evolutie.”

- De Nobelprijswinnaar Jack Szostak, die aan de Harvard Universiteit onderzoek doet naar de oorsprong van leven, zegt: *“De zoektocht naar een definitie van- het leven - is dodelijk vermoeiend en bovendien volstrekt onbelangrijk.”*

Tot op de dag van vandaag is er geen algemene definitie waarmee iedereen tevreden is.

Wikipedia geeft de gebruikelijke definitie die afgeleid is uit de lange lijst van eigenschappen over het leven als volgt:

‘Leven is een open fysico-chemisch systeem dat door middel van uitwisseling van energie en materie met de omgeving en door een inwendig metabolisme in staat is om zich in stand te houden, te groeien, zich voort te planten en zich aan te passen aan veranderingen in de omgeving, zowel op korte (fysiologische en morfologische adaptatie) als op lange termijn (evolutie).’

Tot zover allerlei menselijke opvattingen over het leven.

Het leven eindigt nooit

Laten wij ons houden, als gelovigen aan wat God heeft gezegd:

Het leven begint bij de conceptie en eindigt nooit. Het leven ontstaat bij de conceptie door samensmelting van eicel met sperma. Fysieke geboorte vindt plaats na negen maanden. (Zie pagina 15 studie Hel en Hemel) De periode die aanbreekt na ons lichamelijk sterven blijft het ‘immateriële’ van ons menszijn voortleven. Een

Bijbels bewijs zien wij in de woorden die Jezus uitspreekt door de ‘gelijkenis’ van Lazarus en de rijke man. Beiden zijn zich bewust van waar zij zich bevinden en kunnen tevens communiceren. Dus, dood is dood, heeft alleen betekenis wat betreft ons lichaam maar niet van ons wezen.

Waar begint volgens de wetenschap het leven?

Voordat wij de problematiek van de zelfdoding gaan behandelen vanuit Gods Woord, de Bijbel, laten we eerst de wetenschap aan het woord. Het is een wetenschappelijk feit dat de menselijke zygote’s, embryo’s en foetussen leven. Toch proberen sommigen te beweren dat deze geen ‘personen’ zijn, althans niet

eerder dan tot een bepaalde (leeftijds)grens is overschreden. Het kenmerkende van het menszijn is volgens hen afhankelijk van o.a. levensvatbaarheid, capaciteit tot het voelen van pijn. Over dit alles kan gedebatteerd worden, maar het is duidelijk dat zulke beweringen niet gebaseerd zijn op wetenschap maar veeleer op ideologie, filosofie of geloof.

Conclusie: ook volgens de huidige medische wetenschap kunnen we besluiten dat menselijk leven begint bij de conceptie.

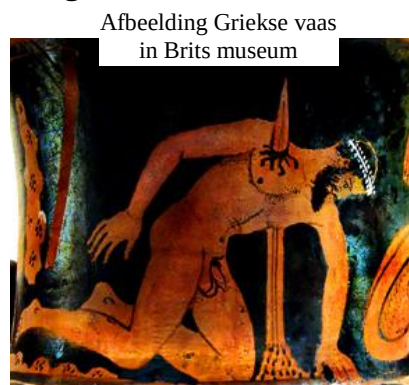
Gods Woord

Gods Woord is heel duidelijk over het feit dat God de Gever is van het leven en het leven niet gebaseerd is op een chemische reactie. Hij is niet alleen de Gever maar ook de Eigenaar. Vandaar dat wij als gelovigen belijden dat wij, mensen, geen recht hebben om het leven te nemen, niet dat van de ander maar ook ons ‘eigen’ leven niet. Zichzelf het leven benemen mag niet.

Graag willen we ook stilstaan bij andere culturen wat betreft zelfmoord. Dit doen we om aan te tonen dat de huidige gedachten bij een groot aantal landgenoten omtrent zelfmoord, euthanasie, levensbeëindiging, ‘waardig sterven en voltooid leven’ is en wordt beïnvloed door niet-Bijbelse ideeën of filosofieën.

1. Griekse cultuur.

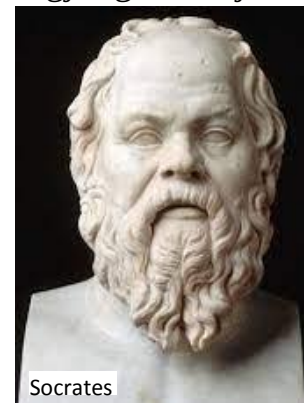
Socrates (469-399 v.Chr.) de vader van de filosofie. Op zeventigjarige leeftijd werd hij beschuldigd van goddeloosheid (Griekse goden) en het bederven van de jeugd. Hij is bekend om zijn uitspraak: “Ik weet alleen dat ik niets weet.” Het doel van zijn dialogen was de mens vooral kritisch te leren denken. Als beschuldiging werd ook zijn antidemocratische houding aangevoerd. Socrates voerde met enkele vrienden zijn

Afbeelding Griekse vaas
in Brits museum

laatste dialoog over de onsterfelijkheid van de ziel en dronk de gifbeker leeg. Ajax was een van de belangrijkste goden uit de Griekse mythologie.

Na een periode van krankzinnigheid voelde deze held zich zo vernederd dat hij zich in zijn eigen zwaard stort. De praktijk van het dagelijks leven was er dus gerelateerd aan hun religie. In de Oudheid was het Griekse woord euthanasia, ‘wel-sterving’, een levenseinde dat een leven

Socrates

bekroonde. De verantwoordelijkheid lag bij de stervende zelf. De gekozen dood was niet zozeer een uitweg uit het lijden, maar een passende bekroning van het leven. De koning van Sparta Kleomenes en zijn soldaten stierven als dappere Spartaanse mannen door na de verloren strijd de hand aan zichzelf te slaan. Dit volgens de hellenistische historicus Polybios.

2. Romeinse cultuur.

Lucius Annaeus Seneca had een belangrijke positie in het Romeinse Rijk ten tijde van keizer Nero (± 4 v.Chr.-65 n.Chr.). Hij was een Romeins schrijver en stoïcijns filosoof en werd uiteindelijk door de waanzinnige Nero gedwongen tot zelfmoord. Ook keizer Nero zou na afgezet te zijn zelfmoord plegen. Suïcide was in die tijd, niet zoals bij ons, een aparte categorie die tegenover een natuurlijke dood stond. Zelfdoding viel bijvoorbeeld ook onder de ontijdige dood, *immatura mors*, die ook door een vallende steen kon worden veroorzaakt. Het pasgeboren kind, indien niet door de vader erkent, werd te vondeling gelegd of ging naar de vuilnisbelt. Het vermoorden van slavenkinderen was volkomen legaal onder de Romeinen.

Borstbeeld van Seneca

3. Japanse cultuur.

Generaal Akashi Gidayu (1582) bereidt zich, na het verlies van een veldslag voor op het plegen van seppuku.

Generaal Akashi Gidayu (1582)

Op 22 juni 1945, slechts ruim driekwart eeuw geleden, geven de laatste Japanners na drie maanden van verbitterde strijd zich over aan de Amerikanen op het eiland Okinawa. De dag ervoor heeft de Japanse commandant Mitsuru Ushijima 'seppuku' gepleegd, de traditionele samoerai-zelfmoord door emotioneel met een vlijmscherp mes de buik open te snijden en indien mogelijk het hart te doorboren. Naar schatting pleegden in totaal ± 60.000 Japanse eilandbewoners en soldaten zelfmoord.

4. Chinese cultuur.

De traditionele Chinese religie ook wel Shenisme genoemd heeft elementen van boeddhisme, taoïsme, hindoeïsme en voorouderverering.

.Het boeddhisme onderricht in zijn algemeenheid dat het moreel onjuist is een (mensen)leven te nemen, zelfs het eigen leven, ook als het gaat om het beëindigen van lijden. De monnik K. Sri Dhammananda is stellig: 'Zelfdoding is in elke situatie moreel en spiritueel onjuist. Als iemand de wereld verlaat met een verwarde en gefrustreerde geest, is het hoogst onwaarschijnlijk dat hij herboren wordt in een betere situatie.'

5. Zelfmoord in de religie van de islam

De koran leert dat degene die zelfmoord pleegt, wordt gestraft met hetgeen waar hij zichzelf mee heeft gedood. *"Wie zichzelf van een berg gooit en zichzelf doodt, zal in het Hellevuur gegooit worden , voor eeuwig. En degene die zichzelf doodt met een ijzeren staaf, hij zal zich met die staaf in zijn buik blijven steken, tot in de eeuwigheid. "Allah zegt in soera an-Nisa, ayat 29+30:"En doodt jullie zelf niet, Allah is voor jullie meest barmhartig. En wie dat op vijandige en onrechtvaardige wijze doet, zullen wij in de Hel werpen en dat is voor Allah gemakkelijk."*

Religieuze 'zelfmoordenaars' zijn 'martelaars'

Echter wie vecht op het "pad van Allah" en daarbij een zelfmoordactie onderneemt wordt niet beschouwd als zelfmoordenaar maar als martelaar en heeft gegarandeerd toegang tot het paradijs. Zoals weergegeven in het volgend koranvers: 9.111.

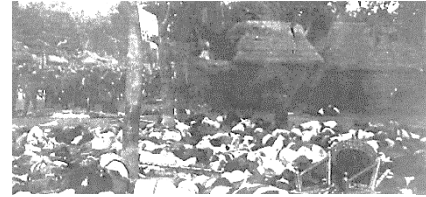
Voorzeker, Allah heeft van de gelovigen hun persoon en hun bezittingen gekocht in ruil voor het paradijs – zij vechten voor de zaak van Allah en zij doden en worden gedood – een onfeilbare belofte in de Torah en het Evangelie en de Koran. En wie is getrouwer aan zijn belofte, dan Allah? – Verheugt u dan in de verbintenis, die gij met Hem hebt gesloten en dat is de grote zegepraal.

In België zijn migrantenorganisaties die Hamas steunen terwijl bekend is dat zij opzettelijk onschuldigen doden bij zelfmoordacties.

6. Zelfmoord in Nederlands Indië (1906)

Een **Perang Poepoetan** is een Hindoeïstisch ritueel waarin een verslagen vorst verkiest om samen met zijn familie en gevolg, geheel in het wit gehuld, voor het

oog van de genaderde vijand collectief rituele zelfmoord te plegen. Deze Hindoeïstische vorm van zelfdoding zou een plaats in het nirwana opleveren. Bij de pacificatie van Bali (1906) heeft zich een Perang Poepoetan voorgedaan. Volgens betrouwbare schattingen pleegden 1500 Balinezen zelfmoord door zich te doorsteken met een kris. Negen Balinese vorstendommen gingen ten onder. Het expeditieleger kende slechts vier doden en enkele gewonden.

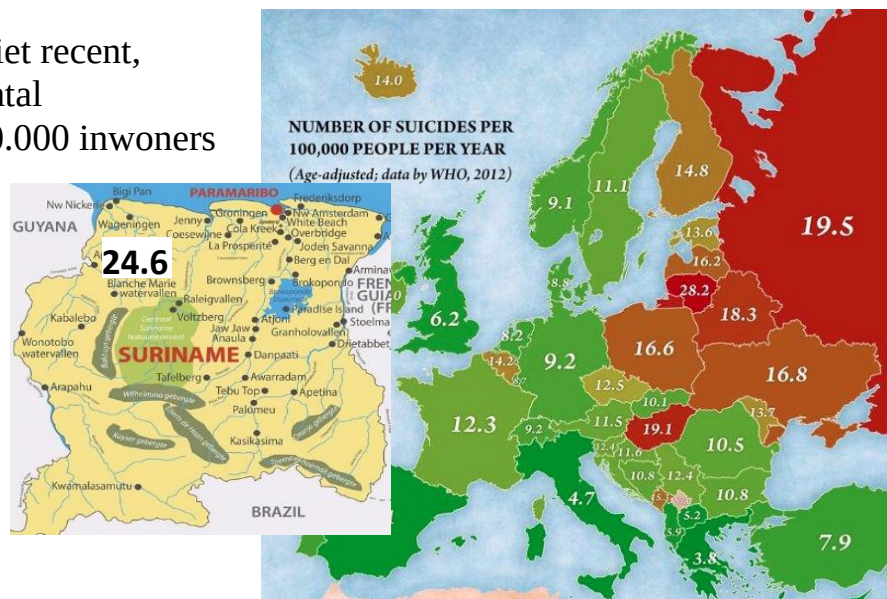
Aanblik van het plein van Pamecutan, na de puputan, Denpasar 1906. Voorgrond de zelf-gedoden, achtergrond militairen.

Euthanasie, een wijze van zelfdoding

Euthanasie is ook een wijze van zelfdoding eventueel met hulp hetzij illegaal of legaal zoals in Nederland, België, Luxemburg en Colombia waar het niet meer als een misdrijf wordt gezien, terwijl het in delen van Duitsland, Zwitserland, Japan en deels in enige staten van de V.S. wordt toegestaan. Euthanasie kan nooit een oplossing zijn voor levensbeëindiging laten we ervoor zorgen dat er meer mogelijkheden komen voor christelijke palliatieve zorg en niet toegeven aan de emopolitiek en de cultuur van de dood

Hiernaast nog een, niet recent, overzicht van het aantal zelfdodingen per 100.000 inwoners van het jaar 2012 in Europa. Wat betreft Suriname daar ligt het aantal zelfdodingen ongeveer driemaal hoger (procentueel) dan in Nederland.

Zelfmoord visie in de christelijke geschiedenis

Augustinus

De kerkvader Augustinus (354-430) is een van de eersten geweest die het christendom ‘visie’ gegeven heeft omtrent het begrip zelfmoord. In de strijd tegen de Donatisten nam hij stelling tegen hun leer, daar zij o.a. meende door van de kliffen te springen (zelfmoord) in de hemel te komen als martelaar. Augustinus benadrukt de vrijheid die wij als christenen hebben, maar waarschuwt tegen het misbruik ervan. Je hebt niet de vrijheid iemands leven te nemen. De macht van de rooms-katholieke kerk reikte tot na de dood voor haar gelovigen. Zelfmoordenaars, socialisten, ongedoopten, lidmaatschap van de vrijmetselaars, de NSB of de communistische partij werden begraven in ongewijde grond.

Calvijn en Luther

Na de hervorming is er in de protestantse gelederen veel geschreven over de staat

Calvijn

van de ziel van degene die een einde aan zijn leven maakt, zowel door de Hervormers: Calvijn en Luther en ook door de Nadere Reformatie zoals Wilhelmus à Brakel, Smytegelt en ook Bunyan. Calvijn verwerpt de daad zeer sterk, maar velst geen laatste oordeel. Luther deelt niet de mening dat zij die zichzelf doden gewis verloren

Luther

zijn. De huidige geestelijke leiders van diverse christelijke kerkelijke denominaties waarschuwen ernstig om tot deze daad over te gaan. Een van hen formuleert het als volgt: *“Houdt niemand voor dat het met een zelfmoordenaar misschien toch ook nog wel goed kan aflopen, want daar kan vreselijk misbruik van worden gemaakt, in het bijzonder door degenen die met suïcidale gedachten worden gekweld. In tegendeel, weerhoudt hen ervan door hen het vreselijke van zelfmoord voor te houden.”* Wij willen dit aanvullen met hen te wijzen op onze Heer en Heiland, Jezus Christus, die ons voor dit struikelen kan bewaren.

Bonhoeffer heeft benadrukt om vertrouwen te hebben: God blijkt een mens in zijn (ondraaglijke) lijden bij te staan en hem met zijn genade tegemoet te komen. Geef de strijd niet te snel op.

Dietrich Bonhoeffer

Bonhoeffer

De protestantse kerken in ons land moeten alert blijven op de verschuiving die er plaatsvindt in onze maatschappij, waarin euthanasie als een genormaliseerde behandeling in alle fasen van het leven moet kunnen worden toegepast. Immers euthanasie (zelfmoord) wordt meer en meer beschouwd als een oplossing ja zelfs als een recht dat ieder persoonlijk zou hebben over zijn leven. Terecht merkt Bonhoeffer op dat wij hebben te vertrouwen op Hem die ons in het lijden tegemoet komt en ons verlost ten leven.

Tevens waarschuwt de apostel Johannes ons in Openbaring 22 heel duidelijk.

*Zalig zij, die hun gewaden wassen, opdat zij recht mogen hebben op het geboomte des levens en door de poorten ingaan in de stad. Buiten zijn de honden en de tovenaars, de hoereerders, **de moordenaars**, de afgodendienaars en ieder, die de leugen liefheeft en doet.* Openb.22:14 en 15.

*Daarom, **velt geen oordeel vóór de tijd**, dat de Here komt, die ook hetgeen in de duisternis verborgen is, aan het licht zal brengen en de raadslagen der harten openbaar maken. En dan zal aan elk zijn lof geworden van God.* 1 Kor. 4:5

***Oordeelt niet**, opdat gij niet geoordeeld wordt; want met het oordeel, waarmee gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden, en met de maat, waarmee gij meet, zal u gemeten worden.* Mattheus 7:1+2

*Ik ben als een licht in de wereld gekomen, opdat een ieder, die in Mij gelooft, niet **in de duisternis blijve**. En indien iemand naar mijn woorden hoort, maar ze niet bewaart, Ik oordeel hem niet, want **Ik (Jezus) ben niet gekomen om de wereld te oordelen**, doch om de wereld te behouden.* Joh.12:46 en 47

Waar halen we de hoogmoed, de arrogantie vandaan om mensen te veroordelen naar de hel?

Wij willen eerst enkele voorbeelden geven uit de Bijbel waar er sprake is van zelfmoord en wel in chronologische volgorde.

1. Abimelek(ten tijden van de Richteren)

*Toen wierp een vrouw een bovenste molensteen op het hoofd van Abimelek en verbrijzelde hem de schedel. **IJlings riep hij de dienaar die zijn wapenen droeg, en zeide tot hem: Trek uw zwaard en dood mij, opdat men niet van mij zegge: Een vrouw heeft hem gedood.***

Toen doorstak zijn dienaar hem, zodat hij stierf. Toen de mannen van Israël zagen, dat Abimelek dood was, gingen zij heen, ieder naar zijn woonplaats. **Zo heeft God het kwaad vergolden, dat Abimelek zijn vader had aangedaan door zijn zeventig broeders te doden;** ook deed God al het kwaad van de inwoners van Sichem op hun eigen hoofd terugvallen; zo werd de vervloeking van Jotam, de zoon van Jerubbaäl, aan hen vervuld. Ri.9: 53 – 57

2. Koning Saul.

3. Wapendrager van koning Saul

En Saul zeide tot zijn wapendrager: Trek uw zwaard en doorsteek mij daarmee, opdat deze onbesnedenen niet komen en mij doorsteken en de spot met mij drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, omdat hij ervoor terugschrok. **Daarop nam Saul het zwaard en stortte zich erin.**-Toen wapendrager zag, dat Saul dood was, **stortte hij zich ook in zijn zwaard en stierf met hem.** Zo stierven op die dag Saul, zijn drie zonen en zijn wapendrager, ook al zijn mannen, tegelijk. 1 Sam. 31:4-6

4. Architofel, (de raadsheer van koning David.) Daarop nam Saul het zwaard en stortte zich erin.

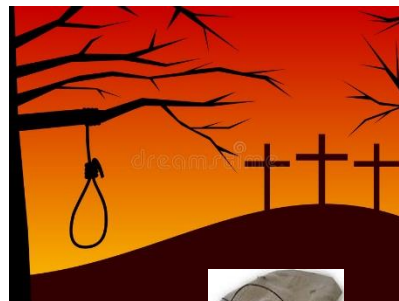
Toen Achitofel zag, dat zijn raad niet was opgevolgd, zadelde hij de ezel, begaf zich op weg en ging naar zijn huis, naar zijn stad; **hij trof beschikkingen voor zijn huis en verhing zich.** Zo stierf hij, en hij werd begraven in het graf van zijn vader. 2 Sam.17:23

5. Zimri, (koning van Israël, 7 dagen)

Vervolgens trok Omri en geheel Israël met hem van Gibbeton weg, en zij belegerden Tirsa. Zodra **Zimri** zag, dat de stad ingenomen was, ging hij in de burcht van het koninklijk paleis en verbrandde het koninklijk paleis boven zich met vuur, en stierf aldus **om de zonden die hij bedreven had door te doen wat kwaad is in de ogen des Heren, en te wandelen in de weg van Jerobeam en in de zonde die deze bedreven had, om Israël te doen zondigen.** Het overige van de geschiedenis van Zimri en de samenzwering die hij gesmeed heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken der koningen van Israël? 1 Kon.16:17-20

6. Judas Iskariot, (een van de 12 discipelen van Jezus.)

En de zilverlingen in de tempel werpende, verwijderde hij zich; daarop **ging hij heen en verhing zich**. Mat.27:5

Hoe moeten wij deze 6 zelfmoorden beoordelen?

De laatste, Judas Iskariot heeft een afschuwelijke bestemming gekregen. Dit is niet vastgesteld op grond van menselijke beoordeling, maar Jezus zegt Zelf:

*Want de Zoon des mensen gaat wel heen gelijk van Hem geschreven, doch wee die mens, door wie de Zoon des mensen verraden wordt. **Het ware voor die mens goed, als hij niet geboren was.*** Marcus 14: 21

*Zolang Ik bij hen was, bewaarde Ik hen in uw naam, welke Gij Mij gegeven hebt, en Ik heb over hen gewaakt en **niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon des verderfs, opdat de Schrift vervuld werd.*** Johannes 17:12

De vraag boven dit artikel is geen theoretische vraag. Het is een vraag die overal speelt, in de gezondheidszorg, in de politiek, een vraag die vroeg of laat ook aan jou gesteld kan worden. Bijvoorbeeld bij een ongeneeslijke ziekte. Is het de bedoeling om de aftakeling tot het laatste toe te verdragen? Mogen wij bij het ouder worden niet zeggen of om een andere reden: nu is het genoeg? Iemand heeft eens gezegd dat niemand zelfmoord pleegt omdat hij het leven moe is, hij is het gebrek aan leven moe.. Opmerkelijk dat in de Bijbel meermalen openhartig gesproken wordt over het verlangen om te sterven zoals Elia en Jona dat deden:

Elia beangst op de vlucht voor Izebel wenst de dood, maar pleegt geen zelfmoord

*Zelf echter trok hij (Elia) een dagreis ver de woestijn in, ging zitten onder een bremstruik en begeerde te mogen sterven, en zeide: **Het is genoeg! Neem nu Here, mijn leven,** want ik ben niet beter dan mijn vaders.* 1 Kon.19:4

Nu dan, Here, neem toch mijn leven van mij, want het is mij beter te sterven dan te leven. Jona 4:3

Ook Paulus verlangt te sterven, zij het uit een andere invalshoek, maar ook hij slaat de hand niet aan zichzelf zoals ook Elia dat niet deed. Hij geeft aan in de brief aan de Filippijzen dat hij enerzijds verlangt om te sterven, niet om dit aardse leven te ‘ontvluchten’ maar om bij Christus te zijn, in zijn Heerlijkheid. Anderzijds verlangt hij om te blijven ter wille van de evangelieverkondiging.

Here, neem toch
mijn leven van mij

Jona tot de dood toe vertoerd, maar pleegt geen zelfmoord

Want het leven is mij Christus en het sterven gewin. Indien ik in het vlees blijf leven, betekent dat voor mij werken met vrucht, en wat ik moet kiezen, weet ik niet. Van beide zijden word ik gedrongen: ik verlang heen te gaan en met Christus te zijn, want dit is verreweg het beste; maar nog in het vlees te blijven is nodiger om uwentwil. (Fil.1:21-23)

De reden dat wij zo breedvoerig geweest zijn in verband met beschouwingen en gebruiken over zelfmoord bij andere volkeren en culturen is reeds eerder benoemd. We komen nu hierop terug om aan te tonen dat in ons land sinds 1970 een zichtbare teloorgang van het christendom plaatsvond.

Kerkgebouwen werden gesloten, maar wat ernstiger was, ook de Bijbel bleef voor 80% van ons Nederlandse volk dicht.. De leegte die daardoor ontstond in de menselijke ziel werd bijna geruisloos, althans niet opgemerkt, opgevuld door de bovengenoemde religies.

Denk aan de honderden yogascholen, puur hindoeïsme.

In Den Helder staat de eerste Europese Ganeshtempel van Europa. Nederland telt 500 moskeeën. We hebben in ons land meer dan 55.000 boeddhisten (Karin Bloemen, Erica Terpstra en ook Dries van Agt zegt vurig aanhanger te zijn van het Zenboeddhisme, ook in Nederland zijn diverse vestigingen van de Japanse Shinrikyu (verwant aan het shintoïsme animisme, natuurgodsdienst herkenbaar in de huidige religie ‘moeder aarde’).

Moskee Amsterdam↓

Hindoetempel
Den Helder↓

Aanbidding van de niet-christelijke goden in de Nederlandse openbare ruimte, de huiskamer en onze tuinen.

Als christenen varen wij niet zonder meer onze eigen koers, we spiegelen ons aan God naar zijn beeld geschapen (Gen. 1: 27). We zijn immers eigendom van Hem.

Kiezen we voor de dood of heeft ons leven alles te maken met Hem, het Leven? Het zesde gebod: "*Gij zult niet doodslaan.*" (Ex. 20:13) verbiedt ons onrechtmatig, wederrechtelijk te moorden. God had Noach geboden:

"En waarlijk, Ik zal uw eigen bloed eisen; van al het gedierte zal Ik het eisen en van de mensen onderling zal Ik het leven des mensen eisen. Wie des mensen bloed vergiet, diens bloed zal door de mens vergoten worden, want naar het beeld Gods heeft Hij de mens gemaakt. Gen. 9:5-6

In het bloed zetelt de menselijke ziel daar bevindt zich het leven. Daar hebben wij niet over te beschikken, niet dat van de ander maar ook niet het leven van onszelf. Ons leven is geleend, het heeft dus een diepere waarde en betekenis. Dit is geen zaak van ons gevoel, het heeft er mee te maken dat wij beeld dragers van God zijn. Dat verklaart het terugdeinzen in christelijke kring om het leven van een mens actief te beëindigen.

Euthanasie en hulp bij zelfdoding kunnen ongetwijfeld, misschien dan wel onbedoeld, een signaal geven dat een geschonden leven beschouwd kan worden als niet meer waardevol en zinloos. Ongetwijfeld heeft euthanasie een enorme impact op artsen en nabestaanden. Er zal een verdergaand aanzuigende werking uitgaan op dit hellend vlak. Denk aan voltooid leven.

.....Wie met lijden in aanraking komt, wil graag iets doen en het oplossen. Maar er blijft een lijden waar we geen antwoord

op hebben. Laten we het geloof vast blijven houden in deze vaak ondraaglijk situatie, dat de Here bij ons is en blijft.

Hans Peter Nagtegaal heeft het monument afgebeeld op pagina 1 vervaardigd, nadat hij zijn zoon door zelfdoding verloor. Hij zei tijdens de onthulling: *'Ik zag de geïsoleerdheid in het leven van onze zoon ontstaan. In het zoeken naar het hogere, het mysterie van het leven, liep hij vast'*. We zien hier in deze korte uiteenzetting de twee grootste oorzaken van de zelfgekozen dood.

Geïsoleerdheid en het mysterie van ons leven. Geeft Gods Woord hier niet heel duidelijk antwoord op? Heeft de mens zich niet geïsoleerd opgesteld na de zondeval? Immers de mens

verbrak de relatie met God, terwijl God nog riep: *'Waar zijt gij?'* (Gen. 3: 9). En heeft diezelfde God ons het mysterie van het leven niet bekendgemaakt?

We schreven het al eerder, ook nu hebben we ons geïsoleerd van de enige God door zijn Woord niet meer te horen: *'Waar zijt gij?'* De Bijbel blijft dicht en de mens onkundig. God blijft dus geïsoleerd voor ons mensen, terwijl Hij Zich zelfs lijfelijk, zichtbaar heeft vertoond, geopenbaard, laten zien, bekendgemaakt Wie Hij is in Jezus! Het staat voor een ieder duidelijk vermeld in de Bijbel: *'(God)... blies de levensadem in zijn neus; also werd de mens tot een levend wezen.'* Gen. 2:7

'Jezus zeide tot hem: Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij.' Joh.14:6

Simson een zelfmoordenaar?

We willen uitgebreid stilstaan bij de vraag: **“Was Simson een zelfmoordenaar?”**

Ongetwijfeld heeft de lezer opgemerkt dat de richter Simson niet als zevende is vermeld bij de eerder genoemde zes zelfmoordenaars uit de Bijbel. Simsons leven is getekend door veel geweld, zelfs in zijn dood (Ri.16:30) vielen meer slachtoffers dan bij de aanslag op de Twin Towers van het World Trade Center op 11-9-2001.

Pleegde Simson hier feitelijk zelfmoord, terwijl hij in Hebr.11:32 gerekend wordt tot de geloofshelden en Jozua niet vermeld wordt in deze rij van helden? Wonderlijk in onze ogen misschien, maar..... God zegt van Zichzelf:

"Want Ik ben God en geen mens, ..." Hosea. 11:9b

Simson was geroepen van Godswege om Richter te zijn. Hij had niet zichzelf opgeworpen, maar was door God hiertoe bestemd. Er staat geschreven:

*"En de Engel des Heren verscheen aan de vrouw en zeide tot haar: Zie, gij zijt onvruchtbaar en baart niet, maar gij zult zwanger worden en een zoon baren. Dus neem u in acht en drink geen wijn of bedwelmende drank en eet niets onreins. Want zie, gij zult zwanger worden en een zoon baren; geen scheermes zal ooit op zijn hoofd komen, want van de moederschoot af zal de jongen een nazireeër Gods zijn; **hij zal een begin maken met de verlossing van Israël uit de macht der Filistijnen.**" Ri.13:3-5*

In het Oude Testament staat niets rechtstreeks over zelfmoord geschreven. Het sterven van Simson was geen zelfmoord, maar een richtersdaad. De anderen eerder genoemde zes personen zijn een bevestiging van een leven buiten God, zij gingen hun eigen weg ja in eigen kracht, zoals de islamitische zelfmoordterrorist in eigen kracht (bomvest) gaat.

Simson werd tegen zijn wil naar Gaza gebracht, weliswaar als gevolg van zijn zonden met Delila, maar de vernietiging was niet zijn plan. Vandaar dat wij zijn naam niet hebben toegevoegd aan de bovenstaande zes zelfmoordenaars. Er wordt ten onrechte regelmatig de stelling geponeerd dat alleen de drie monotheïstische godsdiensten, het christendom het jodendom en de islam

onverdraagzaamheid en wraak kennen. Wat de moslims betreft zijn er velen die dit geloven. Ook de polytheïstische godsdiensten (meer godendom) de boeddhisten en aanhangers van de Japanse staatsgodsdienst kennen zulke kamikazeacties. We gaan terug naar Simson. Bij de fundamentalistische islam worden jongeren opgeleid om door zelfmoord

en de trotse nabestaanden financieel worden gecompenseerd.

Simson werd geen held. In het Oude Testament draagt verder niemand zijn naam. Zijn daad wordt niet goedgekeurd of als voorbeeld gesteld. Zwijgen is passend over deze gruwelijke dood en slachting. In Heb.11 lezen we over Simson van zijn krachtmeting met de leeuw, maar niets over zijn mogelijke 'heldendood'.

God had immers duidelijk tot zijn ouders gesproken dat: **".... hij (Simson) zal een**

Terroristische aanslag op de God van het geld Mammon?

Terroristische aanslag op de tempel van Dagon?

begin maken met de verlossing van Israël uit de macht der Filistijnen." Ri.13:3-5

Zien we Simson staan tussen de pilaren? Zijn gebed was zeer **ik-gericht**, het ging Simson niet direct om de eer van de God van Israël:

*"... En Simson riep tot de Here en zeide: Here Here, gedenk toch **mijner** en maak **mij** nog slechts ditmaal sterk, o God, opdat ik **mij** met één wraak voor **mijn** beide ogen op de Filistijnen wreke...."*

Toch wist hij zich afhankelijk van God en wist dat hij Gods Kracht nodig had, en hij werd verhoord. Simson maakte met zijn zelfgekozen dood een begin met de verlossing van Israël uit de macht der Filistijnen. Zelfs al hun stadsvorsten vonden de dood.

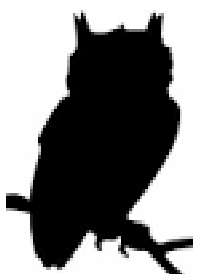
Zijn daad was dus geen zelfmoord, maar een laatste vervulling van Gods wil!

Nu wordt wel gesteld dat in strikte zin Jezus zelfmoord pleegde omdat Hij zijn doodstraf had kunnen ontlopen. Hij had zijn engelen kunnen bevelen om hem te bevrijden.

*".....Of meent gij, dat Ik mijn Vader niet kan aanroepen en Hij zal Mij terstond meer dan **twalf legioenen engelen** terzijde stellen....?"* Matteüs 26:53

Als één engel in één nacht reeds honderdvijfentachtigduizend Assyriërs doodt (2 Koningen 19:35) wat is dan het resultaat van twaalf maal vijfduizend engelen?

Het Oude Testament wordt in relatie tot het Nieuwe Testament wel **schaduwbeeld**

Schaduwbeeld O.T

genoemd. Ook wordt gezegd het Nieuwe Testament is verborgen in het Oude. In de geschiedenis van Simson zien we iets van die voorafschaduwning welke zuiver wordt getoond in het Nieuwe Testament in het leven van Jezus, de bevrijding, het Evangelie. (Typologie)....

Openbaring in N.T.

Enkele ‘overeenkomsten’ willen we noemen:

- Simson is ook de enige ‘Richter’ die evenals Jezus geen steun vond bij zijn volksgenoten ook hij opereert alleen.
- En als er dan een keer contact is met zijn volksgenoten dan is het om hem over te leveren aan zijn vijanden, het verging Jezus evenzo.

- Simson is ook de enige ‘Richter’ die evenals Jezus geen steun vond bij zijn volksgenoten ook hij opereert alleen.
- En als er dan een keer contact is met zijn volksgenoten dan is het om hem over te leveren aan zijn vijanden, het verging Jezus evenzo.
- Hij is de enige Richter welke in zijn sterven ‘nuttiger’ was dan in zijn leven.

Simson doodde ‘slechts’ drieduizend Filistijnen met hun stadsvorsten, Jezus heeft de overheden en machten ontwapend en

openlijk tentoongesteld en zo over hen gezegevierd. Kol. 2:15 Een eeuwige overwinning.

- Omgang met Filistijnse vrouw werd Simsons dood. ...De ontmoeting van Jezus met de Samaritaanse vrouw werd haar en velen tot zegen, tot redding.
- Simson nam de poorten van de stad Gaza van de vijand **in bezit**, Jezus zou de poorten van het dodenrijk in bezit nemen, Hij overwon de dood. Halleluja
- Beiden kenden een wonderlijke geboorte, Simson was een Nazireeër, Jezus niet, maar Hij leefde toegewijder dan ooit een Nazireeër deed.
- Simson werd verraden voor een gigantisch bedrag. Jezus werd verraden voor slechts 30 zilverlingen de prijs van een slaaf.
- Als Delila hetgeen ‘nacht’ betekent dan is het ironisch dat Simson de ‘kleine zon’ door ‘de nacht’ verduisterd wordt. Van Jezus wordt geprofeteerd dat Hij, de **Zon der Gerechtigheid** is. (Mal. 4:2)
- *Hij heeft ons verlost uit de macht der duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon zijner liefde*, Kol.1:13
- Simson was de laatste richter van het volk Israël, Jezus door zijn dood en opstanding de eeuwige Richter ja de Koning der koningen.

Jezus pleegde geen zelfmoord, Hij werd niet vermoord, maar Hij gaf zijn leven, Hij legde zijn leven af...!

Hierom heeft Mij de Vader lief, omdat Ik mijn leven afleg om het weder te nemen. Niemand ontnemt het Mij, maar Ik leg het uit Mijzelf af. Ik heb macht het af te leggen en macht het weder te nemen; dit gebod heb Ik van mijn Vader ontvangen.
Johannes 10:17-18

Wij begonnen met de vraag te stellen:

Hoe luiden onze denkbeelden, wat zijn onze meningen als gelovigen omtrent de daad van zelfdoding?

Zonder afbreuk te doen aan alle kennis die vergaard is door gelovige en ongelovige wetenschappers van diverse disciplines over het thema: ‘suicide’, hebben wij ons beperkt tot de Bijbelse informatie.

Aangaande risicofactoren zijn er werkelijk interessante verschillende empirische onderzoeksresultaten beschikbaar met betrekking tot biologische, psychologische, psychiatrische en sociale risicofactoren. Er zijn enorm veel boeken, studies, lezingen en conferenties voorhanden om o.a. de oorzaken van zelfmoordgedachten te benoemen zoals: opvoeding- werkloosheid- sociale factoren- diverse vormen van geweld of misbruik- discriminatie- echtscheidingen (kinderen, ‘kind van de rekening’) op andere wijzen geliefden verliezen, pestgedrag ondergaan, negatief zelfbeeld, medicatie, drugs en drank. Deze lijst kan bijna ‘oneindig’ aangevuld worden met andere ‘onderliggende oorzaken’ met de resultante: **WANHOOP**.

Levende hoop tegenover wanhoop

Door de nabestaande wordt dan ook vaak gesproken over een wanhoopsdaad.

De Bijbel spreekt niet over wanhoop, maar juist over het tegengestelde: **HOOP**.

Het is goed om te weten dat het woordje -hoop- in het huidige Nederlandse taalgebruik vaak aanduidt het begrip ‘onzekerheid’. Immers hoe vaak wordt niet gezegd: “Ik hoop dat het volgende week vrijdag mooi weer is want dan.....”

Wanneer de Bijbel spreekt over hoop (118 maal) dan is dat een vaststaand feit een vastliggende situatie welke onwrikbaar, werkelijk verankerd is, **in de toekomst**.

Geloof gelooft dat wij het eeuwige leven gekregen hebben.

Geloof is het fundament waarop **hoop** rust.
Hoop verwacht dat dat eens geopenbaard zal worden.
Hoop voedt **geloof** en ondersteunt het.

*Het geloof nu is de zekerheid der dingen, die men hoopt, en het bewijs der dingen, die men niet ziet. Want door dit (geloof) is aan **de ouden** een getuigenis gegeven. Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods tot stand gebracht is, zodat het zichtbare niet ontstaan is uit het waarneembare. Heb. 11: 1-2*

Abraham is een van ‘de ouden’. Hoewel het eigenlijk niet kon, bleef Abraham hopen en geloven dat hij de vader van vele volken zou worden, zoals hem was beloofd (Romeinen 4:18)

Toen leidde Hij hem naar buiten, en zeide: Zie toch op naar de hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw nageslacht zijn. Gen. 15:5

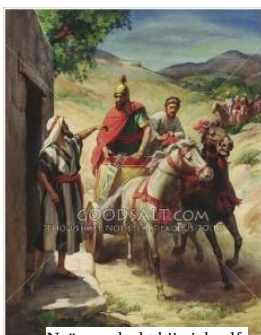

Zo zal uw nageslacht zijn.

Geloof is de zekerheid dat alles waarop we hopen werkelijkheid wordt, het overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien.

Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend, en hij werd een vriend van God genoemd. Jacobus 2:23

Tijdens de vele interviews die wij hebben gehouden in verband met het thema suïcide werd ons duidelijk dat niet alleen de wijze waarop deze wanhoopsdaad werd gepleegd maar ook de reden daartoe zo afschuwwekkend is. Opvallend bleek de beoordeling te zijn over het plegen van de suïcidale daad van de dader. Zodra de dader een crimineel en moordenaar is en zich ophangt in zijn cel, dan wordt daar anders over ‘geoordeeld’ dan over een familielid die zich om onbegrijpelijke en onbekende reden van het leven beroofd.

Naäman dacht bij zichzelf

We worden wat betreft ons oordeel zo gemakkelijk gedreven door wat de tijdgeest ons ingeeft, heel vaak gebaseerd op onze gevoelens. “*Ik dacht bij mijzelf.*” is nog steeds een gedachte die in vele hoofden leeft. Deze gedachte koste koning Saul zijn koningschap (1Sam.13:12) en uiteindelijk zijn leven en als generaal Naäman niet

van gedachten was veranderd was hij melaats gebleven zijn dood tegemoet gaande want hij *‘dacht ook bij zichzelf’*. Ook de knecht van Elisa *‘dacht bij zichzelf’* en hij, Gehazi vond de dood, in dit geval door melaatsheid. Een van de ondervraagden vertelde het volgende afschuwelijke gebeuren; gedateerd ver in de vorige eeuw.

Zelfmoord, een onbegrijpelijke daad

“Een leerling in de klas van mijn broer zei tegen zijn ouders: ‘Morgen word ik twaalf jaar. Wat krijg ik op mijn verjaardag? Ik wil nu mijn cadeau en anders hang ik mij op.’ Hij gaat naar zijn slaapkamer en hangt zich inderdaad op. Eén dag voor zijn twaalfde verjaardag. Vreselijk, wat erg. Ik begrijp alles niet.”

Een steeds repeterende reactie: “Wij, begrijpen het niet!!!” Gods Woord hebben we slechts te gehoorzamen begrijpen kunnen we het zelden. Onze daden komen

voort uit onze gedachten. Daarom is het van eeuwig levensbelang door wie deze gedachten zijn gevormd en beïnvloed. Onze daden zullen beoordeeld worden zowel van de gelovigen als ongelovigen. We kennen de historie van de ongelovige koning Belsassar dat er een hand op de muur van zijn paleis verschijnt en schrijft: “Mene, mene, tekel ufarsin.” Dat betekent: gewogen, gewogen en te licht

bevonden) Deze koning volgde zijn eigen gedachten terwijl hij beter wist. Zijn daden werden gewogen en te licht bevonden en het werd zijn directe dood. Vaak is dat de reden van suïcidaal gedrag, onze eigen gedachten uitwerken, over ons eigen leven beslissen. We zijn derhalve gewaarschuwd. Onze God is voor het Leven.

Wanhoop is vaak een reden tot suïcide, geen hoop meer hebben. De vrouw van Job had geen hoop meer en werd door haar man, die ondraaglijk leed, terechtgewezen nadat zij hem het advies gaf zijn leven te beëindigen.

Toen zeide zijn vrouw tot hem: Volhardt gij nog in uw vroomheid? Zeg God vaarwel en sterf! Maar hij zeide tot haar: Zoals een zottin spreekt, spreekt ook gij; zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet. Job 2: 9-10

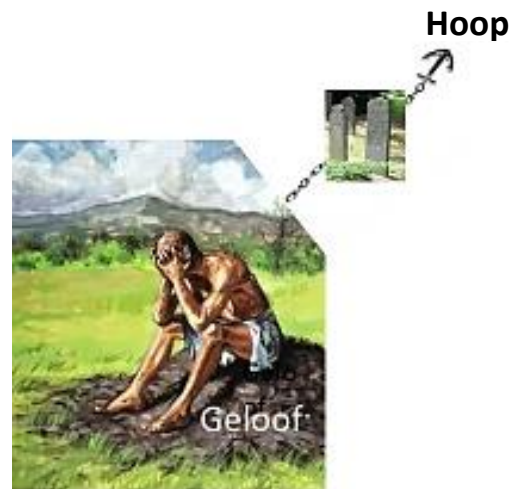

Gronden wij ons op Gods Woord of op buiten-Bijbelse religies?

De vraag bij de aanvang gesteld, hoe onze visie moet zijn wat betreft zelfmoord moet op grond van Gods Woord luiden: het leven is door God gegeven en Hij zal het ook nemen, daar hebben wij als mens het recht niet toe.

Het voorkomen van zelfmoord ligt, zoals met zoveel problemen in ons leven in onze consciëntie, ons geweten. Waardoor is ons geweten gevormd? Door Gods Woord en zijn Geest of door allerlei buiten-Bijbelse religies, filosofieën en menselijke ideeën? Ja, zelfs voor een niet onbelangrijk deel uit het rijk der duisternis (Koning Saul). Immers elke daad wordt voorafgegaan door een gedachte en de gedachte is gevormd door het hierboven staande. Job, Elia en Paulus pleegden geen zelfmoord zij hadden een verankerde hoop in de toekomst welke over het graf heen rijkt en gefundeerd lag in hun geloof. Wanhoop kenden zij niet; hun hoop was gegrond op hun geloof.

Job 'zit' onwrikbaar op zijn geloof ook al is het een 'mestvaalt' waar hij op zit, de omstandigheden kunnen hem niet afleiden of verleiden.

De oorzaken van de omstandigheden waarin men is geraakt, waardoor men op de 'mestvaalt' van het leven zitten kan, kunnen vele zijn. Zelfmoordgedachten kunnen het gevolg zijn van slecht slapen, niet kunnen concentreren op het werk of school, minder onder de mensen komen, meer alcohol drinken/roken, veel piekeren over zelfmoord, geen zin hebben in zaken die men anders leuk vond. Veel over de dood praten, diepe droefheid, doodswens hebben. Het lot tarten door risico's te nemen zoals te snel rijden of door het rode licht lopen. Ook worden vaak opmerkingen gemaakt over hopeloos, of waardeloos te zijn. Uitlatingen in de trant van: "Het zou beter zijn als ik er niet was." of "Ik wil niet meer." Soms worden opvallende zaken geregeld zoals het laten maken van een testament. Mensen te bezoeken of bellen om afscheid te nemen. Plotselinge onverwachte omschakeling van droevig zijn naar erg rustig of blij.

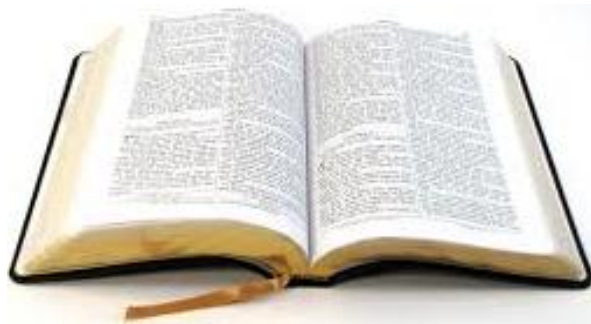
Kan zelfmoord voorkomen worden?

Het voorkomen van bovengenoemde oorzaken is ook onderworpen aan het gezegde: 'Voorkomen is beter dan genezen.' Het genezen van de genoemde 'ziektebeelden' is uitermate moeilijk omdat de potentiële suïcidale persoon niet wordt opgemerkt door zijn omgeving, maar ook zichzelf niet 'ziek' meldt.

Het is daarom van fundamenteel belang te weten dat alleen werkelijke liefdevolle belangstelling voor onze naasten in staat is het gruwelijk hoge aantal zelfdodingen te verminderen. Iedere 40 seconden beëindigd een mens ergens ter wereld zijn leven door zelfdoding. Het is de grootste 'vijand' van het Amerikaanse leger. Voor de nabestaanden komt een lange periode van onbeschrijfelijk verdriet

Onze houding ten aanzien van hen die tot deze wanhoopsdaad overgingen moet een liefdevolle zijn, zeker tot de nabestaanden welke vaak in vertwijfeling en radeloosheid achterblijven. Geen enkele veroordeling mag daar van onze zijde zijn, immers Jezus zegt Zelf dat Hij niet gekomen is om te oordelen maar om te redden. Tevens is Hij alléén Degene die ons, wanneer wij in die wanhopige toestand, in de duisternis leven daaruit kan halen en in het licht van het Leven wil zetten.

*Ik ben als een licht in de wereld gekomen, opdat een ieder, die in Mij gelooft, niet **in de duisternis blijve**. En indien iemand naar mijn woorden hoort, maar ze niet bewaart, Ik oordeel hem niet, want **Ik (Jezus) ben niet gekomen om de wereld te oordelen**, doch om de wereld te behouden. Joh.12:46+47*

Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad.

Psalm 119:105